

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету у справах ветеранів, учасників бойових дій,
учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю

17 січня 2018 року

Веде засідання голова Комітету ТРЕТЬЯКОВ О.Ю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Всем, добрый день! Открываем заседание комитета, кворум есть – 4 человека. Еще подойдут члены комитета, я знаю, что еще и Евгений Рыбчинский должен подойти, но кворум есть – 4 человека, у нас комитет небольшой, но работоспособный.

Начну с первого вопроса, потому что потом у нас будет дискуссионный вопрос очень долгий, а сейчас процедурный первый вопрос – это законопроект 7296 про проект Закона про внесення змін до статті 32 Кримінально-процесуального кодексу України щодо особливостей територіальної підсудності кримінальних правопорушень, вчинених в районах проведення антитерористичної операції. Законопроект Немирі.

У нас не профильный, это не профильный нашего комитета законопроект, но было очень большое обращение участников АТО по поводу того, чтобы была, когда... если идет судебное разбирательство по поводу участников АТО, чтобы была экстерриториальность. Не в Луганской и Донецкой области это происходило, а где-то на территории Украины. Чтобы снять какие-то предвзятые отношения то ли с одной стороны судей, которые... жители являются Луганской и Донецкой области, то ли атошников, которые могут там условно быть жителями другой территории Украины.

Есть письмо от автора законопроекта, что он просит рассмотреть данный законопроект без него. Я думаю, что нет возражений. В принципе, у нас в комитете принято, чтобы... как и во всех комитетах, чтобы был автор законопроекта, но поскольку это, мне кажется, архиважная вещь, ее нужно принять сейчас.

Кто хочет выступить по данному законопроекту? *(Шум у залі)*

Наталия, давайте два слова, доложите.

ШАМБІР Н.В. Законопроектом пропонується внести зміни до статті 32 Кримінального процесуального кодексу України і чітко встановити, що "у разі, якщо кримінальне правопорушення вчинено в районі проведення АТО особами, які брали участь в антитерористичній операції, то такі справи розглядає суд тієї області, яка є найбільш територіально наближена до області, в межах території якої вчинено кримінальне правопорушення". Визначати суд, який буде здійснювати таке кримінальне провадження, буде колегія суддів Верховного Суду".

Коротенько скажу, що на сьогодні в законі чітко передбачено, що справи розглядаються тим судом, в межах територіальної юрисдикції якого вчинено кримінальне правопорушення. Звичайно, що можна перенести його в іншу область, але це тільки в тому випадку, якщо буде клопотання однієї із сторін. Нагадаю, що законопроектом чітко пропонується зразу виносити за межі території, в межах якої проводиться АТО. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На самом деле, были консультации и в РНБО у меня, и у Президента, и со многими руководителями фракций по поводу создания все-таки военного суда. Ну во всем мире... Там, если брать Америку, то есть военный суд, который судит военных и, наверное, это правильно, когда не гражданские это рассматривают, а военные, потому что есть какие-то секретные документы, внутренние приказы Министерства обороны, которые могут быть засекречены и которые не должны быть публичными. Но поскольку данный законопроект есть, и нужно решать вопрос достаточно быстро, потому что ну, действительно, очень много просьб... Ну, наверное, участники АТО согласны с этим. Нет? Поддерживаете это? *(Шум у залі)*

В любом случае, то количество обращений, которое было у нас с Максимом Юрьевичем к нам как руководству комитета, огромное по поводу

данной проблематики. Поэтому мы решили его рассмотреть и как можно быстрее внести в зал. А будем дальше говорить о том, о создании военных судов.

Военные как к этому относятся?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, я не знаю, как в фильмах показывают. Только не из советских про "тройки ГПУ", которые там были, а нормальный военный суд.

БУРБАК М.Ю. Олександр Юрійович, для того, щоб перейти до другого питання, вважаю, що сьогодні це треба підтримати. Приймаємо за основу. Якщо будуть якісь пропозиції профільного комітету, ми їх зможемо між першим і другим читаннями доопрацювати. Так як, ще раз повторюю, це не профільний комітет, до нас зверталися багато учасників бойових дій в зоні АТО, які наголошували, що особливо за період 2014-2015 роки, коли, ми розуміємо, ми відновлювали армію, і тому вони вважають, що є при розгляді справ суб'єктивне бачення місцевого населення, серед яких є суд.

Тому, вважаю, що треба це підтримати і в сесійному залі, певно, швидко пройде...

МАМАТОВ О.Л. Я вибачаюся, тут є маленьке доповнення. Можна сказати? Олександр Маматов, Всеукраїнська організація інвалідів війни, Збройних сил та учасників бойових дій.

Цю тему ми підіймаємо вже не перший день. У нас є така пропозиція. На сьогоднішній день Міністерство оборони України є військова служба правопорядку, яка займається всіма правопорушеннями, які відбуваються в Збройних силах України. Ми пропонували і неодноразово, і зверталися до міністра оборони, зверталися до наших юридичних всіх підрозділів, у нас є

така пропозиція. Всі військовослужбовці, які... по яких проходять кримінальні справи в зоні антитерористичної операції (у нас уже є такий прецедент: прикордонник, хлопчик, якому давали 13 років, ми його протягнули в Київ, і тут він був оправданий в залі суду, прізвище його називати не буду) ми пропонували всіх військовослужбовців Міністерства оборони України на сьогоднішній день має гауптвахту на Солом'янській площі, де можна всіх хлопців, які знаходяться під слідством, там сконцентрувати і проводити судові засідання тільки в місті Києві. Тому що всі судові засідання, які відбуваються в зоні антитерористичної операції, вони відбуваються предвзято. Дякую за увагу.

_____. По месту дислокации. В Рівному, на Волині...

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...прекрасно. Гауптвахта – это 15 суток отсидел. Замечательная вещь, помню, когда...

МАМАТОВ О.Л. На сьогоднішній день по новому законодавству про гауптвахту вона може тримати підслідствених по Міністерству оборони України. Всі військовослужбовці – це військовослужбовці Міністерства оборони України. Вибачаюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Это пускай рассматривает профильный комитет. На самом деле, это небольшая гауптвахта. Я говорю еще раз, я там сидел. Вы там не были, нет? На гауптвахте?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну я еще когда она была гауптвахтой, я там сидел, когда был в военном училище, учился. Дали мне тогда 12 суток, как сейчас

помню. И потом еще трое ДП за плохое поведение в военном училище. Ну такое дело.

Смотрите, это не противоречит совершенно этому законопроекту. Если будет все проходить в Днепропетровске, это тоже нормально. Создавать ажиотаж в Киеве – это тоже достаточно, ну, такая вещь специфическая. Если будет в Днепропетровске проходить суд, то я считаю, что это уже будет победа. Как маленькая победа.

Второе... Я вижу, да. Второе. Я считаю, что, как только все-таки будет законопроект про создание военных судов, это все можно будет учесть уже при создании военных судов, где будет находиться там предварительное заключение.

То, что не должны, конечно, сидеть АТОшники вместе с рецидивистами в одной камере, если вы про это говорите или хотели это сказать, то, естественно, это так. Но я думаю, что это можно будет решить с Министерством юстиции. Мы с Максимом Юрьевичем пойдем в Министерство юстиции, поговорим, я думаю, что это может быть просто внутренний приказ Министерства юстиции.

Давайте... Там руку... Потом – вы. Давайте.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не зайдём. Две минуты, я заканчиваю.

_____. Доброго дня! Дозвольте півхвилини, буквально.
..... Богданович, начальник правового управління Департаменту аналітичної і правової роботи Верховного Суду.

Шановні народні депутати, прошу звернути увагу на ті ризики окремі, які цей законопроект несе.

По-перше, в "Прикінцевих положеннях" зазначається, що кримінальні провадження, які розглядаються в цих областях щодо відповідної категорії

суб'єктів, передаються в місячний термін до, ну, згідно визначеної цим законопроектом підсудності. Це означає, що всі справи, які перебувають на стадії, на певних стадіях розгляду, зокрема і апеляційного провадження, вони всі будуть розпочаті спочатку. Ті особи, щодо яких провадження тривають вже довший час, фактично це новий розгляд з самого початку і в аспекті взагалі тривалості провадження це, ну, неправомірне збільшення тривалості провадження, зокрема і щодо постановлення виправдувального вироку, не обов'язково обвинувального вироку. Тобто це все в 14-15 рік, те, що розглядається, це все почнеться просто, ну, спочатку з повернення акта. З заходу акта в суд.

Є ще інший аспект. Якщо ці суди Луганської і Донецької областей, які наразі функціонують і виконують, також забезпечують територіальну підсудність тих судів, які знаходяться на тимчасово непідконтрольній території, і фактично кожен з них закриває по 3-4 суди, з тих, ну, в Луганській і Донецькій області, оскільки передавали найближче по Закону про проведення АТО, то фактично в цих судах діє повноважний суд, в якому, очевидно, держава Україна довіряє. Довіряє не тільки розгляд справ щодо військовослужбовців, а і довіряє розгляд справ щодо... по тероризму по 258 3, 4, 5 сприяння фінансування тероризму і так далі, яке також відбувається за територією вчинення, і їм, фактично, під юрисдикцію підпадає. Якщо ці суди не повноважні розглядати категорію справ щодо військовослужбовців, ну, тоді виникне наступне питання, чи повноважні вони розглядати справи щодо тероризму. І, таким чином, ми цілі категорії законодавчим актом можемо в принципі виводити. Знову ж таки залишаються питання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наоборот, мы разгружаем суды Луганской, Донецкой областей, чтобы они не занимались небольшими вопросами, я считаю, что это небольшие вопросы, а сосредоточились на терроризме. Это первое.

Второе. А предложение какое?

_____ . Пропозиція не рекомендувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Что?

_____ . Не рекомендувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А делать что?

_____ . Питання. Ви вважаєте всіх наших військовослужбовців терористами, так виходить?

_____ . Я вважаю, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нет, так не говорилось. Стоп! Не перекручивайте просто. Он говорит о том, что если данные суды рассматривают и большие дела по терроризму, значит к ним есть доверие. Это имелось ввиду, насколько я понял. Правильно?

_____ . Либо к ним нет доверия вообще.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Смотрите, мы разбазариваем суды, потому что на сегодняшний момент, то что я знаю по судам, там проходит порядка 25 тысяч человек по разным этим самым. Представляете, какая нагрузка на судей. А так мы им облегчаем ситуацию, чтобы они занялись и не так долго тянули дела по терроризму, а сосредоточились именно на этом.

_____ . Ну, дозвольте об'єктивність, неупередженість...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Между первым и вторым чтением данного законопроекта, я думаю, что мы найдем консенсус с Верховным Судом, как правильно выписать. Спасибо.

_____. Якщо дозволите ще просто два слова. Об'єктивність і неупередженість щодо розгляду залежить від судді. Конкретний суддя, який її не демонструє, є механізми Вищої ради правосуддя, є інші механізми, завдяки яким це все можна встановити. Є питання відводу, самовідводу. Так само є питання розмежування по юрисдикції в межах різних апеляційних судів, в конкретній справі з конкретним рішенням колегії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хорошо, давайте... Я услышал.

_____. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народный депутат Лапин.

ЛАПИН І.О. Я дякую за можливість виступити у вашому комітеті, я теж є фаховим юристом і 17 років пропрацював адвокатом в кримінальних справах.

Шановному колезі, який представлявся з Верховного Суду, хочу сказати, що закон, по-перше, він зворотної сили не має, тому ті справи, які там ідуть, вони можуть іти, це один з варіантів.

Другий момент. Справа не в тому, що ми довіряємо чи не довіряємо суддям. Але левова частка суддів, які проживають на тій території, мають своїх родичів на непідконтрольній території, які в свою чергу є заручниками. Тому ми говоримо про те, що ці судді не апріорі вони там погані чи вони хороші, але ми говоримо, що ми хочемо їх убезпечити від прийняття рішень, маючи таку залежність, маючи родину на тій території. Тому нічого страшного не буде, якщо справи будуть розглядатися в ближчих областях, а

взагалі було би найкраще, щоб вони розглядалися по місцю реєстрації військовослужбовця, тоді ми це розкидаємо по всій Україні і не будемо нагужати там Харківську область чи ще якусь.

Я думаю, що ми це доопрацюємо в другому читанні, хоча не я є автором законопроекту, хоча законопроект повністю підтримую. І в цій ситуації, ще раз наголошую, ми забезпечуємо цих суддів від прийняття рішень під тиском перебування своїх родичів на тій території.

Тепер з приводу справ, які розглядаються по терористам і там по єфремовим і іншим, які там в державній зраді люди звинувачуються. Аналогічно, ми забезпечуємо цих суддів від залежності прийняти, не Дай Боже, неправомірне рішення. Тому я не бачу взагалі ніяких страхів. Але саме головне, на що хотів звернути вашу увагу, зворотної сили цей закон мати не буде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Приймаємо рішення? Кто... Вы – за или против закона?

_____. Я хочу доповнення зробити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Смотрите, первое, мы не профильный комитет. А второе, мы будем оспаривать дальше главный вопрос, почему мы собрались.

Давайте говорите и...

ТРИСКА С. Тріска Сергій, голова правління Української асоціації інвалідів АТО.

Ми маємо сьогодні такий прецедент, що ми маємо військову прокуратуру, ми маємо військову поліцію, а не маємо військових судів, це нелогічно. Відповідно, що багато судів громадського призначення розглядають військові справи. Тому громадськість обов'язково підтримує створення судів військового призначення. Тим більше, що раніше були

гарнізонні трибунали, які розглядали питання військових. Сьогодні громадські суди перегружені, і якщо військовий знаходиться під слідством, він чекає свого суду роками, роками, і це сьогодні неприйнятно. Тому, щоб розгрузити громадські суди, обов'язково потрібно створювати або військові трибунали, або військові суди. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за підтримку. Я це спочатку сказав, що я вважаю, що потрібно зробити військові суди. Этот вопрос уже давно назрел, а сейчас мы просто говорим конкретно по данному законопроекту.

Кто за то, чтобы принять за основу законопроект 7296 за авторством Немыри? Кто – за? Дякую. Рішення прийнято.

Друге питання. Посилення соціального захисту ветеранів війни, актуальність утворення єдиного координуючого органу у Міністерстві справах ветеранів України.

Це питання ми вже давно про нього розмовляємо, вже більше року, вже треба якось від балачок переходити до діла. Потому что вроде как бы все публично "за", я имею ввиду и Президент, и Премьер-министр, и практически все фракции в парламенте "за", все говорят, что эта уже ситуация даже не назрела, а наверное перезрела, поэтому нужно делать. Поэтому считаем, что начать год нужно с того, что мы регистрируем постанову Верховной Рады, где будем рекомендовать Кабинету Министров как можно быстрее это сделать, без Кабинета Министров парламент это не в состоянии сделать, это должен делать исполнительный орган власти, они должны принимать на своем решении, на заседании Кабинета Министров.

С вашего позволения, я вначале дам слово народным депутатам присутствующим, потому что у многих сейчас будут проходить свои комитеты и дальше мы перейдем уже к обсуждению. Нет возражений против такого регламента? Спасибо.

Народные депутаты, кто хочет первый выступить?

_____. Лапин Игорь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лапин Игорь.

ЛАПІН І.О. Ще раз доброго дня, мене звати Лапін Ігор. Дивіться, в принципі, сама затія, вона є дуже хороша, але потрібно зрозуміти, які ключові тези, які ключові меседжі ми будемо посилати, для чого ми створюємо ще один орган і що він має робити.

Я буду дуже радий підтримати створення такого органу, якщо буде таке місце в нашій державі. Але хотів би звернути увагу всіх присутніх на те, яку проблематику мав би рішати цей орган. Якщо він буде лобістом здорових ідей в цілях, ну, наприклад, розмежування пільг учасників безпосередніх боєзйткнень від учасників війни. Ми розуміємо, що, до речі, з цього приводу є зареєстрований законопроект мною, 3820, ми можемо об'єднатися. Але справа не в тому.

Якщо ми будемо працювати в таких напрямках, тоді воно буде мати право на життя. Справа в тому, що ми розуміємо, що у нас учасників бойових дій роздають наліво і направо. Зараз вже на сьогоднішній день їх вже позбавляють наліво і направо. Але справа в тому, що разом з тими, які отримали їх незаконно, їх позбавляють, я сьогодні, до речі, з трибуни парламенту виступав, і бойових хлопців 2014 року, які, фактично були, скажемо так, раком-боком оформлені чи не оформлені взагалі. Тому ця проблема є.

І досить часто обідно хлопцям, які, дійсно пройшли горнило і пекло війни, дивитися на такого самого учасника бойовий дій, який має ті самі пільги, який далі Слов'янська чи Куп'янська не заїжджав в 2015 чи 2017 році. Також досить прикрим є те, що у нас навіть прокуратура зробила з'їзд прокурорів в Краматорську і отримали всі учасників бойових дій, і таким чином ушли від люстрації, від люстраційних процесів.

Тому, давайте перш за все, я просто називаю речі своїми іменами, тому що це було. Тому я пропоную в принципі, ідея є здорова, якщо треба втручання народних депутатів, я думаю тут всі, хто є народні депутати, можливо ми, дійсно, можемо об'єднатися навколо реєстрації такої постанови і створення такого органу.

Але давайте, щоб ми не заговорювали теми, тому що у нас вже є органи створені. Чи вливатися в ті, що є, чи ми будемо створювати новий, і потім вони будуть мірятися, як на війні, хто крутіший, хто більше зробив, чи хто менше зробив. Я, чесно кажучи, хочу зрозуміти цілі, які ставить перед собою група, що хоче створити такий орган, і наскільки воно буде ефективним, чи підсилювати дію, чи входити в діючі органи, чи... Тобто розумієте, я просто висловлюю свою думку і звертаюсь до своїх побратимів, з якими ми разом воювали.

Тому такі цілі треба ставити, але треба розуміти, ми це можемо виконувати діючими чи ми будемо створювати новий. Тим більше не забувайте, що на створення нового ми потратимо час. Поки постанову зареєструємо, дай Бог, будуть голоси. А не будуть голоси? Чи просто звернення до Кабміну, будем дотискати Кабмін. Але справа не в тому. У нас є спеціальна служба. Там нещодавно відбувся конкурс. Хороша то людина чи погана – я не беруся судити, там відбирала конкурсна комісія, вони прийняли рішення, це їхня відповідальність. Можливо, давайте заходити в діюче. Хоча, якщо буде така воля створити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте я попробую вам ответить.

ЛАПІН І.О. Да. Будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Во-первых, я рекомендую, если есть вопросы, приходит в комитет. Это первое. Вы тогда увидите все презентации, всё, что сделано. На счет этого, работает уже больше года. Мы были в Америке, в их

Министерстве ветеранов. Взяли их опыт. Расписали это вместе с представником Президента, как это должно быть. Провели слушания парламентские по этому поводу. Несколько раз были слушания в комитете по этому поводу. Всё это есть в открытом доступе. Кроме этого, сегодня мы начинаем опять. Почему я именно... мы, комитет, хотим это сделать на первом заседании в этом году? Чтобы эта тема не "заговаривалась". Юридически, естественно, что Служба ветеранов должна вливаться и быть основой этого Министерства, это понятно, и это аксиома.

Мы говорим о том, что на сегодняшний момент более 20 ведомств и министерств занимаются ветеранами. И никто толком не знает, куда уйти. Когда мы там год назад сидели и выяснял отношения Минсоцполитики с Минздравом – да, Максим? – кто должен выдавать какую справку, когда Минобороны не хочет толком поднимать... скажем так, политико-правовое решение, потому что не везде можно собрать стопроцентно правильные документы, но все знают, что эти ребята воевали и проливали кровь. Надо принимать решение. Нигде в мире Служба ветеранов не находится под Минсоцполитикой. Прецедентов в мире нету. Или оно находится при Минобороны, или это отдельное ведомство. Это не свойственно... *(Шум у залі)* Прошу прощения. Это не свойственно Минсоцполитики заниматься этим направлением, это другие люди. Это не престарелые люди, которыми занимается Минсоцполитики, которым там необходимо совсем другое: уход домашний. Это, в принципе, достаточно еще молодые. Там условно там 40, да... плюс-минус. Как правило, в таких министерствах по опыту Америке работает до 35 процентов самих ветеранов. Просто ветеран ветерана всегда поймет.

Насчет этого разработана огромная концепция. Чего мы этим начали более активно заниматься, вернее, год про это говорим как комитет. Потому что, поверьте, то, что мы выслушиваем на комитете, когда приходят матери погибших и когда приходят инвалиды, когда приходят ребята, которые

воевали, они просто не знают куда идти. Служба ветеранов, к сожалению, она нерабочая. Вот она нерабочая, не взлетает она.

По поводу конкурса, это отдельный как бы разговор. Но я сейчас тоже не хочу на эту тему говорить. Но когда пять месяцев нет руководителя даже в этой службе, это тоже плохо. Она вообще не работает. Поэтому пока не работает, я считаю, что правильно, что Кабмин объявил конкурс. Потому что пока не создано министерство, хоть что-то должно функционировать, что-то должно быть. Нужно принимать политиков, еще раз говорю, правовые решения.

Только что у нас было совещание, был Кузнецов, да, начальник АТЦ, были люди, мы обсуждали вопрос по поводу того, как выдать вса-таки УБД добровольцам, которые не вступили в ряды Вооруженных Сил. Смотрели всевозможные изменения в законах. Приняли решение, что в принципе можно не компостировать мозги, а просто принять, там не такое большое количество людей, на следующей неделе иду с Кузнецовым в Минобороны, просто принять решение. Не бояться, а принять решение. Если для этого нужно усилить вопрос, там, решением комитета, чтобы мы там провели и рекомендовали Минобороны, мы готовы все это сделать. Но это ведомство должно конкретно заниматься. И тот человек, который будет возглавлять это министерство, он будет или на щите, или под щитом. То есть или общество говорит "спасибо" или оно его вынесет из кабинета. Это такая, очень тяжелая работа.

БУРБАК М.Ю. Можно слово?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

БУРБАК М.Ю. Ігорє, питання полягає в тому, що три роки поспіль працюючи в цьому комітеті, ми бачимо, що не існує повної координації між різними міністерствами, які займаються питаннями реабілітації, питаннями

лікування, питаннями фінансування і квартирному обліку для учасників бойових дій в зоні АТО. У нас всі відповідають, і немає жодного відповідального.

Тому ми хочемо позабирати ці всі функції у різних міністерств, щоб була одна установа, яка буде координувати цю роботу. Другий рік поспіль, коли ми бачимо звіти цієї комісії щодо учасників бойових дій в АТО, то ми розуміємо, що вона працює неефективно. Крапка. Це не питання персонально до пана Дерев'янка, ми завжди йому допомагали, де могли. Але представники на місцях, в областях, тобто нема координації дій зовсім, і люди ходять, як сліпі котенята. І до нас приходять, ми вирішуємо і ми займаємося не властивими комітету функціями.

Тому ми вийшли з ініціативою створити профільне міністерство. Хоча я сам прихильник того, що кількість міністерств треба скорочувати. Але з огляду на те, що це зараз дуже актуальне питання, прикро, я – реаліст, воно не вирішиться, питання на сході сьогодні і завтра, тобто кількість учасників бойових дій, воно буде збільшувати, так воно є, природно. Тому думаю, що це слухна ідея для того, щоб це була координація дій, раз. І одна відповідальна особа і установа. Крапка. Все. Тому що колегіальна безвідповідальність нам набридла. Все, ось вся аргументація.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ми домовлялися, що спочатку депутати, с вашого позволення, мы так договорились про регламент. У них просто комитеты, и мы так договорились.

Олег Барна.

БАРНА О.С. Доброго дня всім! З Новим роком! Христос Рождається!

Дійсно, особливості і до попереднього питання, особливості далеко не патріотичного виховання і формування такого сепаратистського світогляду на Донбасі України, воно само собою залишило і слід у свідомості багатьох людей, які залишилися навіть на державних посадах, навіть які мають статус

суддів і не знати, скільки з них ще є і скритими агентами ФСБ. Тому, очевидно, довіряти їм, далеко не патріотам в душі, хоча показово вони можуть бути і під Гербом України і так далі, долю вирішувати наших військових, є неприпустимим. Тому, очевидно, ми повинні зробити все по можливості, що діючі справи, які там проходять відносно наших військових, взяти під контроль, а по можливості інші перенести сюди, в Центральну Україну або і на Західну України. Особливо за місцем проживання, де місцеві люди краще знають особистості цієї людини. І, відповідно, позбутися сепаратистського тиску місцевих, там, деяких чи заїжджих.

Другий момент, відносно створення міністерства. Всі ми і я на окрузі мажоритарних бачили певну невідповідність, відсутність координації і конструктивної діяльності, і в деякій мірі у взаємодії певних відомств, і управлінь, в тому числі і, знаєте, така деяка поверхнева робота, що закінчиться просто формальною відповіддю щодо учасників бойових дій, особливо стосується ветеранів війни, а ще плюс питання реабілітації, а ще плюс можливо і працевлаштування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Меморіал.

БАРНА О.С. Тому, очевидно, їх треба всіх відусобити, і, я гадаю, що тут нема що навіть видумувати, тому що є практика передових країн, які мають великий досвід цього питання, і їхня діяльність була підтверджена цим досвідом і певними результатами.

І наостаток, прошу пробачення, бо я спішу на комітет. Я прошу комітет також дати погодження на мій законопроект 7289 щодо змін до Закону про статус ветеранів війни і гарантії соціального захисту, яким вводиться першочергове забезпечення автомобілями або компенсацію грошовою за них саме інвалідам АТО. Всі інші категорії віднести, будь ласка, на другий план. Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибо.

Секретарь... на следующее заседание комитета то, что обращался народный депутат, чтобы мы рассмотрели законопроект. Спасибо.

БУРБАК М.Ю. Пан Олеже, от коли будете доповідати на наступному комітеті цей законопроект, будь ласка, пропрацюйте з Мінфіном шляхи надходження до бюджету, щоб ми могли це забезпечити. Просто як пропозиція. Добре?

БАРНА О.С. Я зрозумів. До речі, я сказав, сума, на даний по Україні, які мають допуск на керування транспортним засобом, це невелика сума з розрахунку 20 мільйонів можна знайти, не кажучи про інші суми. Другий момент, ми маємо кошти конфісковані від режиму Януковича. Тобто було б бажання, давайте...

БУРБАК М.Ю. У нас так само були діти війни, які не фінансуються до сих пір.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наталія Королевська.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Спасибо большое. Уважаемые присутствующие, уважаемые коллеги! Я не являюсь сторонником создания дополнительных министерств, потому что мы знаем, что недавно, в прошлом году, по-моему, создавали министерство по переселенцам, оккупированным территориям. И, к сожалению, его работа, как мы видим, крайне неэффективна.

Но, то, что мы видим, как Министерство социальной политики завалило полностью работу относительно ветеранов, это касается всех категорий ветеранов: и воинов АТО, и ветеранов Чернобыля, и ветеранов Афгана, интернационалистов. Это глобальная сегодня проблема, которая

сегодня стоит в стране. То в данном случае, я считаю, что ту идею, которую высказал Александр Третьяков и комитет, подготовить отдельную структуру, которая бы комплексно сегодня решала бы вопрос социальной защиты и обеспечения всех тех необходимых программ, и реализация, и контроль над теми законами, которые принял парламент, я считаю, что это идея имеет место быть. И когда будет уже подготовлено уже окончательно законопроект, который можно рассматривать с теми полномочиями и функциями, которые наделят центральный орган власти, я считаю, что сегодня этот вопрос актуальный, и его следует рассматривать.

И также, я считаю, что нужно рассмотреть вопрос о том, что сделано Министерством социальной политики, почему на сегодняшний день работа, к сожалению, с ветеранами полностью в стране завалена. Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Знаете, я сейчас не хочу рассуждать или что сделано Министерством социальной политики, спасибо за выступление. Пускай каждый комитет, у которого профиль своего комитета, получит отчет министерства о сделанном.

То, что касается ветеранов, я, наверное, соглашусь, что служба ветеранов, которая находится при Министерстве социальной политики, наверное, работала не совсем эффективно. Поэтому и проводим кадровые изменения, поэтому мы хотим это все-таки объединить. И спасибо за поддержку, потому что, действительно, ситуация перезрела, просто перезрела.

Костя Ярынич, будешь выступать?

ЯРИНИЧ К.В. Яринич Костянтин, "Блок Петра Порошенка". Олександр Юрійович, дякую за можливість виступити на вашому комітеті. Я абсолютно підтримую ідею створення такого міністерства. Але у мене питання безпосередньо до вашої тези, яку ви сказали на початку цього засідання. І вона мені дуже імпонує, тому я і запитую, чи буде так, чи ні.

Ви сказали дуже важливу річ яку я хотів би, щоб ми, ну, вписати її немає можливості, але все-таки задекларувати хоча б для себе, це досить важливо. Вона звучала так: "Так как поймет ветеран ветерана, никто не поймет". Чи наскільки ми можемо розраховувати на те, що то там будуть працювати, дійсно, ті люди, які знають і розуміються на ветеранських справах, які розуміють не тільки фаховість своєї роботи, а ще і людські відношення і так далі. Тому що від того, як ми на сьогоднішній день відпрацьовуємо цей законопроект, це наша частина, а яким чином відпрацює цю роботу Кабінет Міністрів, це інша справа. Яким чином ми могли би впливати на цю ситуацію, тому що фаховий склад, людський склад цього міністерства досить важливий. Дякую.

БУРБАК М.Ю. Дякую за ваше зауваження. Я ж хочу нагадати, що БПП і "Народний фронт" входить в коаліцію, уряд коаліційний, то думаю, ми можемо довіряти професійному підходу уряду до формування представників на керівні посади.

Давайте щодо, питання щодо персоналій ми на другий план віднесем. Спершу давайте створимо міністерство, воно не створюється за один день. І я тут реаліст і розумію, що, якщо ми сьогодні приймаємо таке рішення, приймемо, це вже дискусія другий рік іде, то це треба передбачати в проекті бюджету на наступний рік. Ви ж розумієте. Тому хочу, щоб всі були реалістами і спустилися на грішну землю.

Тому питання, по-перше, створення структури, раз. Питання друге, це вважаю, що, коли буде проходить конкурс, і обрання держсекретаря, і на заступників, то тоді там можна буде ставити вимогу щодо конкурсної пропозиції стосовно того, щоб людина була ветераном, щоб вона мала такі ті пропозиції, які ви висловлюєте, тобто щоб вона була кадрово і фахово підготовлена.

Тому сьогодні, вважаю, що треба обговорювати саме концептуальні рішення щодо створення такої структури. І вважаю, що ми можемо прийти до

того, що деякі міністерства, відомства будуть опиратися цій ініціативі, тому що вони будуть видавати свої функції і виділено на це кошти. Ви ж це також розумієте. Тому сьогодні треба дати старт цій ініціативі, а далі, я вважаю, що нас чекає такий непростий рік щодо імплементації цієї ініціативи. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, естественно, мы как парламент должны будем голосовать за будущего министра. И, естественно, мы на трибуне заслушаем все, что он...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Конечно. И мы как парламент, неся контрольные функции согласно Конституции и действующих законов Украины, будем жестко контролировать выполнение своих обещаний в будущем. Кто там будет министром, я не знаю. Если будет вообще это министерство.

ЯРИНІЧ К.В. Олександр Юрійович, я поясню, чому таке питання. Тому що перетікання просто фахівців із Міністерства соцполітики у міністерство, яке буде створюватися, воно можливе. І я хотів би упередити це перетікання. От і все. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, пускай это будет реорганизация. Поэтому как раз во время реорганизации можно будет провести комплексную ревизию всего, что есть.

БУРБАК М.Ю. Я хочу вам сказати, чому у нас це питання щодо комісії по справах ветеранів. Бо також там була одна із головних вимог, щоб людина була, яка очолювала цю комісію, була учасником бойових дій. Вона не обов'язково добрий менеджер. Ми побачили нормальну роботу Артура Дерев'янка, у мене до нього персонально ніяких немає претензій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Очень, очень, уважаемый человек.

БУРБАК М.Ю. Але як менеджер і як людина, яка повинна організувати структуру всеукраїнську, він не справився з цим, чесно кажучи. Тому тут треба розуміти, що чиновники, да, є в суспільстві думка, що це не завжди позитивні люди, але нам треба фахівці, які знають, як цю роботу робити також.

Тому я розумію, що ми повинні вибрати кращих. Кращих з кращих. Оце треба зробити разом всім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заканчивая скажу, что имея такую поддержку в виде руководителя фракции "Народный фронт", входящую в коалицию, в виде зама руководителя фракции "БПП" и меня, председателя комитета, не справится с работой, ну, притом, что еще раз говорю, такая мне кажется, влиятельная поддержка, ну, вот как-то так. Добро...

Сережа Куницын.

КУНИЦИН С.В. Олександр Юрійович, шановні члени комітету, я дуже вдячний, що ви не перший раз повертаєтеся до цього питання. Ну, хто не знає, я – голова Всеукраїнської Асоціації ветеранів Афганістану та антитерористичної операції. У нас 52 тисячі учасників бойових дій в організації, з них 30 відсотків – АТОшників. Ми, он Тарас Ткаліч сидить, тут Серьожа, я не перший раз виступаю, не перший раз підтримую, що треба зробити міністерство, Олександр Юрійович, вам, дякую і комітету, Максим, за те, що ви принципову позицію займаєте. Але в мене як у людини, я був Прем'єр-міністром Криму шість років, ви знаєте, коли я як афганець став Прем'єр-міністром, то я для афганців зробив стільки, скільки... бо я сам такий. От сидять хлопці, які воювали, вони знають, що дійсно принципово

дві речі. Перше, щоб міністерство не було пустим звуком, можна його зробити. Але якщо від нього не дадуть гроші...

Колись, Олександр Юрійович, ви на першому круглому столі тут роздали документи, Міністерство у справах ветеранів Сполучених штатів 182 мільярда доларів – бюджет, в чотири рази більше ніж український бюджет весь. І 312 тисяч – співробітників, 985 – реабілітаційних центрів. Знаєте, так. Тобто не з кожним Президентом Сполучених штатів зустрічаються, запрошують на з'їзд ветеранів. Колись Клінтон там допустив деякі речі у морпехів, його туди більше не запросили.

Тому я в целом считаю, что решение очень правильное, Александр Юрьевич, вы как опытный человек, и Шухевич, и Бурбак, від нас, від учасників бойових дій, дуже велика подяка, що ви це робите, це дуже важливо. Але я ще раз кажу, що якщо це буде, як міністерство спочатку по ділам окупованих територій, що дали гроші тільки на утримання, а не дали гроші на реалізацію. Сама головна проблема для учасників бойових дій, інвалідів, для тих хлопців, що зараз захищають Україну, - це реабілітація. Навіть ті, хто не поранені, мають посттравматичний синдром. А у нас ніколи не була поставлена ситуація з реабілітацією тих, хто повернувся з війни, бо психіка порушена, вдома проблеми, хлопці знають, що це такі, якими повертаються після війни.

Тому і я як депутат, як голова ветеранської організації ми в цілому всіляко... У нас є група, до речі в цьому парламенті перша група була створена наша, нас 10 чоловік афганців, АТОшників депутатів, тому як голова групи, в яку входить десять учасників бойових дій, депутатів, ми повністю підтримуємо ваше рішення і будемо йому всіляко сприяти.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибо большое за поддержку.

Я скажу, что опять-таки бюджет зависит от нас, от депутатов. Если мы проголосуем, министерству дадим бюджет, значит он будет. А если мы его

сделаем, действительно, как по Минтоту, где только 25 миллионов на год им дали только на зарплаты и больше ни на одну функцию копеек не дали, то, естественно, так может похорониться любое министерство. Потому что без денег невозможно сделать ничего. На энтузиазме не бывает работы. Это первое.

Второе. В этом бюджете, кстати, это касается ваших двух организаций, мы заложили деньги для афганцев, для других участников боевых действий за пределами Украины, когда они проходили, семьям погибших, инвалидам I-II группы, на покупку квартир. То есть мы выполняем нашу договоренность, я думаю, что мы... Да, это впервые, кстати, сделано. Мы не хотим разделять и в этом государстве, чтобы АТОшников от афганцев, чтобы происходили какие-то внутренние конфликты. Да, в первую очередь я это объяснял, когда мы встречались, что в первую очередь мы должны были законодательно, когда мы даже еще не понимали, сколько денег можно будет собрать в бюджет, я говорю сейчас о 2015 годе, в первую очередь мы должны были обеспечить АТОшников. Спасибо за понимание воинов-афганцев, что они прошли это. Сейчас чуть-чуть лучше стала ситуация с экономикой, деньги в бюджет собираются, уже можно прогнозировать доходы бюджета, поэтому мы сразу выполнили наше обязательство с афганцами. Я думаю, что вы это подтвердите, да?

КУНИЦИН С.В. Я, во-первых, хочу сказать, что более 200 афганцев погибло в АТО и более 10 тысяч ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Это понятно...

КУНИЦИН С.В. ...воевало и воюет за Украину. Так, что мы не разделяем с ребятами, кто где воевал, у нас по две войны за плечами у многих, поэтому и волонтеров много наших. Подтверждаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хорошо.

Будете виступать? Будь ласка.

КОРЧИНСЬКА О.А. Христос народився!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Оксана Анатоліївна.

КОРЧИНСЬКА О.А. Я прийшла спеціально для того, щоб послухати ветеранські спільноти. І тому для нас зараз важлива ваша думка, тому що органи у нас організуються, я сама була теж якраз прихильником організації такого міністерства, подібного до американської форми, але воно буде ліквідне тільки тоді, якщо воно буде підтримано спільнотою ветеранів АТО і діючими сьогодні учасниками на війні. Воно буде ліквідне тільки тоді, коли у вас буде кредит довіри, коли ви будете учасниками, в більшості, ви будете і серед вас самі активні будуть працювати в цьому міністерстві. Тому що саме так ці міністерства за кордоном і організуються.

Тому для нас зараз, от у нас з Вадимом є хороша практика, ми, коли проводимо з ним, у нас багато спільних круглих столів, більше це стосується, звичайно, медичних соціальних питань наших військовослужбовців, в мене зараз трошки важкий стан, тому що ми тільки що побратима втратили після поранення на операційному столі. І це питання, які нам треба вирішувати роками, роками.

Сьогодні був дуже непростий момент, коли нас не підтримали в залі по соціальному захисту військовослужбовців, відмовивши нам додати до наслідків, коли наші хлопці і дівчата стають особами з інвалідністю або вмирають, не тільки від поранень і травм, але і від захворювань. Тому що наші хворіють на фронті на онкологію, наші хлопці хворіють на гепатити, і це у нас велика проблем, їм дають цивільну інвалідність і викидають їх з силових відомств. І кажуть, що тепер це ваша проблема, як знаєте, так і

лікуйтеся, ми до неї не маємо ніякого відношення. Це категорично неможливо.

І нам сьогодні в черговий раз Комітет з національної безпеки і оборони обіцяв, що вони розробляють законопроект, вони так і не змогли мені назвати його номер поки, там, де вони це все враховують в тому числі. І, коли наші військовослужбовці і добровольці помирають згодом після поранень, коли вони лікуються місяцями і потім ніхто їх не захищає, нам треба по судам довести, що він загинув від наслідків поранення або каліцтва. І тому так неможливо далі, тому що це три роки триває. І вам треба вибрати ту форму, котра вона оптимальна. Для нас, для мене як для добровольця і медичного координатора АТО важливо тільки єдине – це зруйнувати всі рамки по забезпеченню медицини соціальним захистом між нашими відомствами. Ми безкінцево втомилися, і я, і Вадим Свириденко, ми втомилися постійно вирішувати проблему.

От у мене зараз черговий, просто така папка документів по "азовцям", які були визнані, що вони учасники бойових дій 14-го року, МВС, вони ще тоді були МВС. І незважаючи на те, що їх в принципі керівники зараз є і депутати, і в тому числі працюють в керівництві Міністерства внутрішніх справ, вони до сих пір, маючи інвалідами війни, вони до сих пір не отримали компенсації. Вони були поранені в боях під Мар'їнкою 14-го року, вони були поранені в перших боях Іловайська і протягом Іловайська, вони до сих пір, МВС, я не кажу, що, коли ми почали піднімати зараз ці довідки, що МВС їх рахує, що це виробнича травма. Я була в шоці, що МВС до сих пір це рахує виробничою травмою.

Тобто та білібірда, яка, дійсно, відбувається зараз стосовно оцього нашого аспекта, медичного забезпечення і соціального захисту, звичайно, так вона не повинна тривати. Треба щось робити. І, якщо для цього є ліквідний інструмент, це нове міністерство, але таке, яке буде працювати на вас як сервіс, як сервіс, це для нас тоді підходить.

Але зараз мені принципово почути вашу думку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вам для інформації. Закон входить 24 январа в силу, где мы учили, в законопроекте, что люди, получившие заболевание внаслідок участия в АТО, получают соответствующие статусы.

КОРЧИНСЬКА О.А. Тоді мені незрозуміло, чому Комітет з національної безпеки так категорично протирічить...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не знаю...

КОРЧИНСЬКА О.А. І там якраз не буде цього.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Смотрите, мы сейчас находимся не в Комитете национальной безопасности. Мы сейчас находимся не в Комитете национальной безопасности. Мы написали правки до закона, который был кабинковский. Президент подписал данный законопроект. Он набуває чинності 24 январа, согласно законодательству Украины. Мы дадим, конечно, все.

Поэтому знаете, вот из 32 законов, которые парламентом приняты в этой каденции по участникам АТО и по ветеранам, 25 законов написаны комитетом. Я все понимаю, мы много говорим, но надо переходить от слов к делу, писать законы и принимать их, и это правильно, тогда в стране будет порядок. А, когда мы будем просто выступать из серии долой, за что сражались, никогда мы в стране... Я не давал слово, я веду. Да.

КОРЧИНСЬКА О.А. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Это вопросы правоохранительных органов. Вопросы народного депутата – это написать закон, и, неся контрольную функцию парламента, следить за тем, чтобы закон выполнялся. Если закон не

выполняется, для этого есть правоохранительные органы, которые должны дальше принимать санкции.

В классике написано, что такое государство – 'то репрессивный аппарат насилия и подавления, у которого есть эксклюзивное право на насилие и которое дальше должно это делать. Государство плодит законы и следить за их выполнением. Все, вот это функции государства. И защита общества, естественно.

Переходим к основному вопросу. Наталия Васильевна по поводу министерства.

ШАМБИР Н.В. Ми намагалися зараз в цих слайдах, які ми показуємо, ми показали ту всю роботу, яка вже пророблена. І в чому сама проблема? Ну, як вже було сказано, питання, яке ми сьогодні розглядаємо, не є новим.

Безпосередньо, опікуючись питаннями соціального захисту учасників антитерористичної операції, у співпраці з громадськістю комітету за три роки вдалося в основному адаптувати законодавство в частині соціального захисту учасників АТО і членів сімей загиблих таких осіб до реалій військової агресії та її наслідків.

Так за період восьмого скликання парламентом ухвалено 32 закони з питань соціального захисту учасників АТО та членів сімей загиблих таких осіб, з яких 12 ініційовані членами комітету. Проте вкотре вимушені констатувати, що Україна не була готова до війни у 2014 році і не готова до наслідків цієї війни сьогодні.

В умовах військової агресії українське суспільство збудувало нові сучасні Збройні Сили України. І наше наступне завдання – чітка державна стратегія подолання короткострокових і довгострокових наслідків військової агресії проти нашої держави. Тому питання створення дієвої системи соціального захисту ветеранів війни, до яких відносяться в тому числі учасники АТО, є справою честі для держави.

Статистичні дані, наведені на слайді. Єдине, що хочу сказати, що кількість зазначеної категорії осіб постійно зростає. Так, тільки за півроку кількість учасників АТО, яким надано статус учасника війни, вже збільшилося до 324 тисяч осіб.

Разом з тим, питаннями соціального захисту учасників АТО та членів їх сімей опікуються одночасно більше 20 міністерств, відомств, а також органи місцевого самоврядування та місцевої влади, і це створює справжній бюрократичний хаос. Особливо складно реалізується питання, вирішення яких належить до компетенції декількох відомств одночасно. Яскравий приклад, один рік і п'ять місяців особи з інвалідністю внаслідок поранень, контузії, каліцтва, отриманих у зв'язку із участю в АТО, не могли реалізувати право на отримання статусу інваліда війни через перекладання відповідальності за підготовку змін до постанови Кабінету Міністрів № 1317 між Мінсоцполітики і МОЗом. Питання було вирішено лише після втручання нашого комітету.

І на сьогодні для ветеранів залишаються проблемним такі міжвідомчі питання, як працевлаштування, забезпечення земельними ділянками, забезпечення житлом, безкоштовне лікування у відомчих лікувальних закладах, відсутність єдиної державної інформаційної політики в частині пільг та інших державних гарантій. На думку комітету, слід випрацювати ефективний механізм реалізації соціального захисту тих, хто уособлює найвищі суспільні цінності: патріотизм, честь, відвагу – шляхом створення єдиного державного органу, який нестиме відповідальність за ефективну реалізацію державної стратегії соціального захисту ветеранів.

Цю позицію підтримала Верховна Рада України, схваливши рекомендації парламентських слухань на тему "Державні гарантії соціального захисту учасників АТО, Революції Гідності та членів їхніх родин", що відбулися 19 жовтня. Цими рекомендаціями уряду доручено опрацювати питання створення Міністерства України в справах ветеранів. Обговоренню питання утворення Міністерства у справах ветеранів комітет

присвятив також засідання круглого столу, яке відбулося 24 травня 2017 року. Ця ідея підтримується і Президентом України Петром Порошенком.

Про те, що саме такий шлях є ефективним і конструктивним, свідчить і міжнародний досвід. У США, Канаді, Австралії, Хорватії існують міністерства в справах ветеранів. В Республіці Корея існує міністерство в справах патріотів та ветеранів. Вивчити та проаналізувати досвід цих країн є нашим пріоритетним і нагальним завданням. Адаптувати найкращі практики до українських реалій, вибудувати цілісну систему з одним міністерством на чолі процесу та чіткою персоніфікованою відповідальністю – це в загальних рисах стратегічний план на найближче майбутнє.

Комітет уже зробив перший крок. Так, з метою вивчення системи соціального захисту ветеранів США та отримання консультативної допомоги для створення відповідного міністерства в Україні у червні 2017 року члени комітету разом з ветеранами АТО відвідали Сполучені Штати Америки. Було проведено низку зустрічей в Сенаті, Конгресі і Міністерстві у справах ветеранів США. Представники Міністерства ветеранів США позитивно оцінили українську ініціативу.

Слід зазначити, що Міністерство у справах ветеранів США є другим за чисельністю міністерством, в якому працює 12 відсотків від загальної чисельності держслужбовців. Це міністерство реалізує понад 100 федеральних та відомчих програм стосовно ветеранів та членів їхніх сімей за різними напрямками: соціальна реабілітація, забезпечення житлом, сприяння працевлаштуванню, увічнення пам'яті ветеранів тощо. У віданні міністерства знаходяться численні державні медичні та оздоровчі установи. Завдяки тому, що всі основні функції сконцентровані в єдиному так званому Центрі управління, ветеранами та членами їхніх сімей соціальні гарантії реалізуються своєчасно та в повному обсязі. Для порівняння. В Україні ветерани війни та члени сімей загиблих становлять близько 3 відсотків загальної чисельності населення, у Сполучених Штатах Америки – близько 6 відсотків.

Сподіваємося, що сьогоднішній захід ще раз приверне увагу всього суспільства до наболілих проблемних питань, з якими стикаються захисники територіальної цілісності нашої держави. Що чергове відкрите обговорення цього питання підштовхне всі гілки влади до об'єднання заради найшвидшого їх вирішення. Сподіваємося, що від теоретичної частини у вигляді ми підтримуємо, ми не заперечуємо, виконавча гілка влади перейде до практичних дій по створенню Міністерства у справах ветеранів як єдиного державного органу, в якому буде зосереджена функція і забезпечення основних державних гарантій соціального захисту ветеранів, а також координації дій інших органів влади з питань соціального захисту ветеранів. Дякую за увагу.

(Загальна дискусія)

_____. Подождите минутку. Можно сказать слово для начала? Я, Лысенко Алексей, ветеран "азовского" движения. Сегодня...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я прошу прощения, давайте не заниматься самозахватом.

ЛИСЕНКО О. Хорошо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я дам слово и даю слово, что я дам слово.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Что? Леся уступает слово, да?

Пожалуйста, говорите.

ЛИСЕНКО О. Меня зовут Лысенко Алексей, я – ветеран АТО. В общем, вы сегодня очень много говорили о министерстве, о необходимости

его создания. Мы это не будем как бы это подвергать сомнению. У нас как у участников АТО есть всего лишь одно нарицание.

Сегодня, буквально пару часов назад, в Палаці ветеранів происходило собрание самих ветеранов. Причиной этому, ну, как, препятствие... предшествовало назначение новой головы Держслужби у справах ветеранів. И, собственно, ветеранов волновал вопрос законности этого назначения. Мы считаем, что комиссия, которая утвердила эту голову, была предвзятая. И мы как ветераны не хотим министерство, которое будет работать не на нас, а на вас. И под словом "вас" я подразумеваю тех людей, которые заинтересованы в создании новой черной дыры в бюджете Украины. Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сколько человек собралось? Сколько человек собралось?

_____. *(Не чути)*

_____. Александр Юревич, это было собрание громадських об'єднань.

(Загальна дискусія)

_____. Да, и я вот хочу дополнить тоже, я – ветеран "Азова", меня Никита зовут.

_____. Сьогодні є Бабенко Віталій Анатолійович, який... Баранов Віталій Анатолійович претендував на цю посаду. Людина відома, кіборг.

_____. *(Не чути)*

_____ . Ні, ну було питання, кого ми рекомендуємо. От людина, яку можна рекомендувати на цю посаду. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. То есть вы будете рекомендовать одного человека, другой батальон будет рекомендовать другого человека.

_____ . Вопрос был не в рекомендации, а вопрос был в законности проведения этой комиссии. Вопрос был в законности конкурса, а не в избрании и в назначении.

(Шум у залі)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все?

_____ . Я добавлю, извините...

_____ . Александр Юрьевич!

_____ . Це захід, який відбувся сьогодні в Будинку ветеранів або Палацу ветеранів. Це було, громадські організації об'єдналися, які мали певні питання щодо взагалі комісії, яка обрала цю людину, Манько, мається на увазі, Валентина. І ініціювали також комбати, колишні комбати. Була преса, де вони висказали своє враження з приводу цього як організаційно, так і щодо кандидатури.

В понеділок, оголошую, об 11-й годині там же знову буде розширене засідання ветеранських організацій з цього приводу, де будуть залучені ЗМІ. Тим більше, що більшість рахує, що ця кандидатура з певних причин не може і дискредитує взагалі ветеранський рух як сьогоднішніх молодих ветеранських організацій, так і колишніх. Тому ми будемо загально групи ветеранських організацій писати звернення до Першого віце-прем'єра з

приводу того, щоб заново зробити прозорий конкурс, який би відповідав би нашим баченням цього конкурсу. Дякую.

_____. Я бы хотел дополнить, меня так перебили, извините. Хотел бы дополнить, что сегодня я тоже принимал участие в собрании ветеранов участников боевых действий.

Вопрос в том, что конкурс, который проводился, люди, которые вообще никакого отношения ни к боевым действиям не имеют, выбирали главу государственной службы по вопросам ветеранов. Это раз. Так вот, мы боимся повторения, того же сценария с Министерством ветеранов, что выбирать будут, конкурс будет... выбирать будут люди, которые к войне никого отношения не имеют или УБД получили просто так, ни за что, как это часто бывает.

Естественно, мы считаем, чтобы создание подобной структуры должно начинаться с того, что должен быть создан, и сегодня я об этом тоже говорил, на предыдущем... должен быть создан совет из участников, не из громадських организаций, которых наплодилось просто, которые представляют только интересы членов этих самых громадських организаций, а из участников боевых действий именно российско-украинской войны, как вы называете это АТО. И под их контролем должно создаваться это министерство и избираться и министр. Он, конечно, может быть не участником боевых действий, лучше бы, чтобы он был хорошим менеджером. Но четко под их контролем, и, желательно, чтобы действительно большую часть ключевых посад и набсовет заняли именно участники российско-украинской войны.

Потому что в первую очередь это наше теперь дело и все остальное. А по участниках Великой Отечественной войны, участников Афгана мы уж как-то позаботимся. Поэтому вот такие истории. *(Оплески)*

_____. Александр Юрьевич, я согласен... Ще раз хочу додати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стоп! Вот вы только что выступали, напишите список, кто должен быть...

_____. Я говорил...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Напишите список.

_____. От каждого подразделения, которое учувствовало именно в боевых действиях, на линии соприкосновения с противником, по два человека, один голос. Это простая процедура. Два человека от каждого подразделения...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прекрасно.

_____. Все спилки между собой общаются: "40-ка", "Азов" – не важно кто, у каждого, все между собой общаются, у всех есть чаты. Они могут собраться и задокументировать, сделать выборы. Будет два представителя с одним голосом, по очереди друг друга менять. Вот и все. И это будет легитимный орган тогда. Не надо придумывать всякой херни, понятно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вы, если можно, выйдете. Не надо здесь ругаться.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Еще раз, не надо ругаться. Это первое. Второе. Напишите список. Третье. Давайте внесем изменения в закон. Не надо заниматься популизмом.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я популизмом не занимаюсь, юноша. Вы это хорошо меня поняли?

_____. Александр Юрьевич! Инициативная группа сегодняшнего собрания в Доме ветеранов просит підтримки вашего комітету з приводу призначення заново конкурсу, прозорого, про що всі говорять і в соцмережах, і на телеканалах, і в персональному інтерв'ю. Я дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Следующее, что я скажу. Я очень рад, что все проснулись. Пять месяцев не было руководителя в службе, все молчали, слово никто не говорил. Пять месяцев. Когда работал Деревянко, 3,5 года. Все было хорошо, и никаких претензий не было, и ничего не делалось. А тут еще никого не назначили, начался кипишь. Замечательная ситуация. Это первая позиция.

Вторая позиция. Государство должно выполнять законы. Есть закон, который нам порекомендовали общественные организации, о проведении конкурса. Мне вообще смешно, проведение конкурса, потому что в этом конкурсе может победить русский агент, и вся информация попадет в Россию.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Еще раз говорю. Мне это смешно. И такие конкурсы должны проходить вообще достаточно закрыто, вместе с СБУ. Дабы эта

информация никуда больше не попала, которой будет обладать руководитель службы ветеранов. А я говорю сейчас о реестре участников УБД, который уже русские пытались взломать.

Следующее. Вы наверное не знаете, да, что была попытка взлома сайта по УБД? *(Шум у залі)* В одной области.

Следующее. Следующее!

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вам не давал слово. Юноша!

_____. Я вибачаюсь. У мене є одне запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Смотрите, я закрою сейчас заседание, и мы закончили! Согласны?

Смотрите, давайте примем решение. *(Шум у залі)*

Я вам не давал слово. Еще раз, давайте примем решение: или я буду вести заседание, или я его закрою, и мы дальше не будем говорить. Если этот юноша еще раз меня перебьет, тогда встану я и уйду. Может быть... Юноша, я вас убедительно прошу, встаньте и выйдите! Юноша!

_____. Не треба...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я у вас не буду спрашивать, что мне треба, а что не треба.

Юноша! А ругаться нецензурными словами – это повага? Я вибачусь, коли він вийде.

РИБЧИНСЬКИЙ Є.Ю. Нікіта! Нікіта, я тебе дуже прошу, мені теж слова не давали, ну трошки заспокойся, щоб конструктиву було трошки більше.

Питання дуже серйозне, і я розумію одну просту річ, що справа не в агентах, не в списках, списки давно відомі в ФСБ, і не треба нічого ламати, у нас фактично Міноборони працює на протилежну країну, якщо б не добробати.

Тут питання в іншому, що в даному випадку ви хочете від комітету. Що ми вирішуємо в даному випадку? Це ж ваше, треба когось порекомендувати, дайте нам ці кандидатури. Ну це об'єктивно. Давайте проведемо знову конкурс. Просто ситуація така, що оце нападки туди-сюди – це закінчиться тим, що Олександр Юрійович встане і піде. І вся ця ситуація знову розвалиться. Нащо? Давайте конструктивно попрацюємо. Дякую.

БУРБАК М.Ю. Шановні колеги! Давайте градус зменшимо напруги. Раз.

По-друге, я розумію і вас, і ваші збори, і тому хотів би... Можна, я? Хотів би сказати, що проведення конкурсу це не є в сфері компетенції нашого комітету. Прикро, але так воно є. По-друге, я вважаю, що щоб не повторилася, хочеться, щоб не повторилася ситуація, яка сталася з паном Дерев'янком. В мене персонально до нього нема ніяких претензій, тому що ми з ним працювали в комітеті плідно, нормально, у нас був контакт повний. Але як менеджер він виявився, ну, він не зміг організувати роботу міжвідомчої комісії, яка займається всією країною, яка повинна мати своїх представників і має представників в кожній області, у них нема контакту, у них були проблеми з імплементацією програм. Розумієте, там половина роботи є суто чиновнича робота, тому що це є робота з бюджетними коштами, це є робота по програмам, які є: протезування, лікування, реабілітація, надання житла. Це є рутинна робота, яку, перепрошую, хлопці не завжди повністю можуть зрозуміти, це треба ще навчитися. Чи є у вас час

ще, щоб людина ще рік вчилася? Я вважаю, що немає. Це право прозорого конкурсу, яке проводить відповідне міністерство. Прикро, але комітет до цього питання немає ніяких питань, відношення.

І саме головне. Я не хотів би, щоб зараз за цим всім, я розумію, що у вас болить, щоб за цим всім ми загубили ідею, для чого ми зібралися сьогодні: чи потрібне створення Міністерства у справах ветеранів. Крапка. Давайте зараз не переводити дискусію в інше русло.

Ми вас почули і я також бачив в Інтернеті, і у Фейсбуці оголошення про проведення цієї зустрічі. Є і ваше рішення. Тому тут треба звертатися у профільне міністерство. Треба провести ще один конкурс – будь ласка. Можу вам сказати, що є позиція міністра внутрішніх справ Авакова, тому що він від "Народного фронту", що він також проти цієї кандидатури. Тобто є дискусія, ви почуті. Але хотів би, щоб ми сьогодні займалися питанням міністерства. Якщо вам не цікаво це чи або давайте проголосуємо: треба це чи не треба. Крапка.

(Шум у залі)

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Смотрите, вы только что рассказали, что ребятам, которые болеют, нет закона, закон принят и подписан.

БУРБАК М.Ю. Давайте говорить...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте по-настоящему говорить, ну надоело популизм ваш.

БУРБАК М.Ю. Подивіться!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та он подписан, опубликован! Откройте газетку.

КОРЧИНСЬКА О.А. *(Не чути)*

БУРБАК М.Ю. Буде вести голова комітету. Можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кому мене дати слово? Всім, хто підняв руку, я не тому що пані Корчинська хоче інший, щоб виступав.

КОРЧИНСЬКА О.А. А можна віддам слово пану, нашому, юридичну сотню, щоб вони нас повернули до конструктивних дій, якщо ви не проти. Дякую.

_____. Дякую вам за надане слово. Я – Уповноважений Президента з справ реабілітації АТО, сам АТОшник, сам отримав поранення важкі.

Я вже рік займаюся питаннями ветеранів і знаю досконало, як це все робиться, ким це робиться. І, дійсно, питання на сьогоднішній день дуже багато як медичних, як соціальних, дуже важко вирішити. Я і "азовцями" займаюся, до кого тільки не ходжу, щоб ці вирішити питання.

У мене є досвід як закордонний. І я з Олександром Юрійовичем погоджуюся, що тут, дійсно, мають цим питанням займатися або Міністерство оборони, або Міністерство ветеранів. І я погоджуюся з вами, що треба, щоб Міністерством ветеранів займалися самі ветерани. Ніхто так не допоможе, як ветеран ветерану, який пройшов бойові дії, який знає цю біль, знає ці питання вже на законодавчому, вивчить, скажемо, на законодавчому це все вирішити.

Да, менеджером може бути і не АТОвець. Але контролювати мають АТОВці обов'язково. Тому я підтримаю створення Міністерство ветеранів і я думаю, ми це зробимо. Але давайте сьогоднішнє засідання не дамо закрити просто так. Це великий крок вперед, це крок до вирішення наших питань. То ми не маємо тут сваритися. Я не хотів би, щоб Олександр Юрійович закрити,

тому що ми до цього йшли дуже довго, і давайте ми це питання закриємо на позитиві.

І ми все-таки хочемо... Я зараз надам Зарецькій Наталії дві хвилини. Я вас прошу, ми теж прийшли з своїми пропозиціями. По структурі цього міністерства, як воно має... Це не кінцевий варіант. Просто це на ваш розсуд. А далі ми продовжимо засідання, якщо можна. Дякую вам.

ЗАРЕЦЬКА Н. Дякую, шановні колеги, дякую за надане слово. Буду лаконічною. Справа в тому, що насправді наш сьогоднішній емоційний градус дискусії він свідчить саме про те, що, дійсно, дуже велика кількість питань, вони давно потребують впорядкованого системного регулювання. Саме давно, саме системного і саме впорядкованого.

Абсолютно правильні прозвучали меседжі, що метою не є створення самого міністерства, метою є впорядкування державної політики щодо ветеранів. Міністерство в даному випадку – це інструмент забезпечення системного підходу до вирішення цього питання.

В чому є на сьогодні проблема? Справа полягає в тому, що на сьогодні питання соціального захисту ветеранів АТО вони ґрунтуються на пострадянській моделі соціального захисту. Крім того, про що ми говоримо? Ми говоримо про соціальний захист ветеранів АТО. Але ж ветерани вони можуть робити набагато більше для суспільства, вони готові робити набагато більше для суспільства, і вони можуть робити це, в тому числі, використовуючи інструмент саме міністерства.

Тому ми підготували презентацію і підготували концепт Міністерства у справах ветеранів та жертв військових конфліктів, саме спираючись на ті пропозиції, які ми чули у ветеранській спільності, користуючись результатами тих обговорень, які насправді точаться у суспільстві, починаючи з 2014 року. Ми на державній службі недавно. До того я сама прийшла з ветеранського товариства. Тобто на сьогодні ті ідеї, які ми будемо вам презентувати, це саме узагальнений досвід громадських організацій,

ветеранських організацій на ті нагальні запити, які на сьогодні є в суспільстві.

Тож давайте коротенько. Перше. Державна політика щодо ветеранів має бути системною і послідовною. Вона має бути спрямована на стимулювання можливості ветеранів та їх соціальної незалежності. Ми чітко розуміємо, що основними вадами чинної політики соціального захисту є те, що вона значною мірою стимулює споживання та залежність від держави. Молоді ветерани – активні люди, вони прекрасно розуміють, що вони вкладаються в цю державу також, і для них це розуміння виглядає дуже близьким.

Що ми на сьогодні маємо? Ми на сьогодні маємо ветеран – об'єкт опіки. Пільги – це основний інструмент державної політики щодо ветеранів. А незабезпечені пільги є джерелом постійних претензій до держави. Нічого нового я не сказала, це констатація того, що є.

Що, на нашу думку, треба акцентувати і що ставити основним нашим ресурсом? Це політика відповідальності та партнерства. Досвід ветеранів – це основний інструмент державної політики. Ветерани є кадровим резервом держави. Соціальний захист ветеранів має ґрунтуватися саме на партнерських позиціях. Тобто де не патерналістська модель, що держава щось велике і щось маж дати ветеранам, а цей момент соціального захисту і відповідальності має формуватися за участі, за активної участі ветеранів.

Дуже важливий момент, реалістичність та забезпеченість пільг та послуг для ветеранів. Коли ми будемо пропонувати і закладати в закони пільги з точки зору популізму, але які не забезпечені державним бюджетом, це буде суспільна безвідповідальність. Ми маємо перейти до відповідального підходу.

Що стосується того, що ветеран є партнером держави. Справа в тому, що на сьогодні наші демобілізовані ветерани – це резерв армії, резерв сил територіальної оборони. Вони йдуть на службу до сил правопорядку, вони йдуть на державну службу, вони йдуть в органи місцевої влади. І це люди,

які розуміють, вони вже вклалися в те, щоб наша держава відбулася, захищаючи її на сході.

На нашу думку, активну роль можуть відігравати ветерани у взаємодії територіальних громад. Так, в нас децентралізація, в кожній територіальній громаді своя специфіка. Але ветеранське братерство воно є саме в рамках України, і це може бути дуже потенційним інструментом.

Те, що ветерани – лідери громадської думки, це беззаперечний факт, я його просто зазначаю, що це дуже важливо.

Що стосується очікування ветеранів учасників антитерористичної операції. Дуже важливо, що держава має виконувати взяті на себе зобов'язання. Ветерани активно готові долучатися до сприяння і розвитку системи безпеки і оборони країни. Відновлення здоров'я поранених є одним із беззаперечних пріоритетів. Працевлаштування та сприяння розвитку ветеранського бізнесу – так, дуже нагально, актуально і потенційно. Ветеранське самоврядування – дуже важливий напрямок роботи.

Якщо ми ці всі очікування спробуємо поєднати в системний підхід, в нас може вдатися сформулювати саме філософію створення міністерства, яка має ґрунтуватися на відповідальності та людських цінностях.

Дуже важливо, що одним із ключових моментів філософії створення інтересу може бути захист представництва інтересів ветеранів війни, членів їхніх сімей, примусово ізольованих осіб. Мається на увазі, заручники, полонені, жертви військових конфліктів.

Що дуже важливо, що б ми хотіли запропонувати, це подумати про те, що це можливо нам говорити доцільно ширше, ніж просто для... про Міністерство у справах ветеранів. Можливо, до компетенції цього ж міністерства доцільно залучити полонених, людей, які отримали, скажімо так, пройшли через полон. Тому що саме ветерани... *(Шум у залі)*

_____. *(Не чути)*

ЗАРЕЦЬКА Н. Справа в тому, що якщо цими питаннями будуть займатися саме ветерани, вони зможуть розуміти цю специфіку. І вони, як ніхто інший в суспільстві, розуміють специфіку військового конфлікту не популістично, а по суті.

Я вам дуже дякую за увагу. Із свого боку ми готові до обговорення цих пропозицій і до обговорення цих, можливих інших форматів взаємодії. Дякуємо.

_____. Да. Я хотів би тільки додати, що я запрошую всіх ветеранів, дійсно, обговорити ці питання, ваші пропозиції, і в Адміністрацію Президент ласкаво просимо до обговорення цих питань або в комітет...
(Шум у залі) Да, щоб це все...

Да, голосуємо.

_____. Я вибачаюся, одна репліка. Хвилинку уваги! Будь ласка, хвилинку уваги. Одна репліка.

Всі згодні, що міністерство повинно було бути створено ще позавчора. Ми сподіваємося, що в середу воно вже почне працювати, наступного. Але у мене є питання. У нас є наші побратими, які гинули за нашу Україну, які стали інвалідами, які воювали і воюють на сьогоднішній день, але вони не являються громадянами України. От в функціях міністерства, яке буде створено на базі Державної служби у справах ветеранів, передбачається допомога цим нашим побратимам в отриманні ними громадянства України? Дякую. (Шум у залі)

Я вам доповідаю. З 2014 року тільки три громадяни іншої держави отримали громадянство України. Інші... Да, інші ті, які... Інші поки що не отримали, но сподіваються. Вибачаюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Если брать юридическую норму, то, естественно, министерство будет помогать. Есть Конституция Украины...

_____ . *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Помолчите!

_____ . Можно мы разберемся...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте мы сами разберемся, пожалуйста. Ну, ведите корректно... Я сейчас говорю, вам нужно обязательно перебить. Ну, честно.

Это первое. Естественно, что министерство будет помогать.

Второе. Скажу, что естественно, что вы увидите в средствах массовой информации структуры министерства. Это и так понятно. Естественно, что министр будет выбираться согласно законодательства Украины. Естественно, что будет часть довольных, часть недовольных, кто стал министром. Как обычно. Естественно, что одни будут говорить, это порядочный человек, как говорят про Манько, многие комбаты, и есть много писем от него, как и другие будут говорить, что непорядочный. Потому что я вам сейчас покажу огромное количество писем от комбатов, где говорили, что Манько – это порядочный человек и который...

(Загальна дискусія)

Пожалуйста, сейчас скажу вам фамилии. Я вам скажу. Пожалуйста, не вопрос.

_____ . *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

_____ . Рассказывал, что он прекрасный человек. Но почему-то більшість іншу мають думку.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Следующее. Естественно, кто-то будет доволен, кто-то будет не доволен.

БУРБАК М.Ю. Давайте за министерство проголосуем...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поскольку у меня хорошие отношения и с Билецким Андреем, я с ним разговаривал на эту тему. Это я вам говорю, как "азовцам". Поддержал. И с "Боцманом" я... *(Шум у залі)* Еще раз говорю. *(Шум у залі)*
Можно меня не перебивать. А?

БУРБАК М.Ю. Пані Корчинська...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Выйдете, пожалуйста. Ну, уже просто перебор.
Еще раз вам говорю.

КОРЧИНСЬКА О.А. Вибачайте, ви не мій начальник і ніколи не будете. Такий самий...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Богу!

БУРБАК М.Ю. Давайте проголосуємо, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поэтому мое предложение сейчас. Если мы поддерживаем министерство, принять решение. Если не поддерживаем, не принять решение.

В окончание этой ситуации я скажу, я не дам больше слова никому, потому что я закрываю заседание.

Следующее, что я скажу, что если мы поддержим, то мы как члены комитета внесем проект постановления... Вот он. Где он у меня, сейчас... Мы

внесем проект постановы, где Верховная Рада будет... Звернення до Кабінету Міністрів, потому что мы не можем заставить законодательства Украины Кабинет Министров делать. Но через постанову это можно сделать.

Создаем министерство? Кто – за?

БУРБАК М.Ю. Олександр Юрійович, ми повинні зараз проголосувати за підтримку комітетом нашим проекту постанови щодо звернення Верховної Ради України до Кабінету Міністрів України стосовно створення Міністерства у справах ветеранів. Хто – за? Колеги, ви – за? Одноголосно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рішення прийнято.